

**جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای
در قوانین کیفری ایران و فرانسه و انگلستان**

دکتر زهرا محمدنسل

فهرست مطالب

چکیده.....	۱۵
مقدمه.....	۱۷

فصل اول: مفاهیم و کلیات

مبحث اول) تاریخچه بحث.....	۲۲
مبحث دوم) پیشینه و مصادیق جرائم رایانه‌ای در قوانین کشورهای مورد مطالعه.....	۲۵
گفتار اول) پیشینه قانونی و مصادیق جرائم رایانه‌ای در قوانین ایران.....	۲۵
گفتار دوم) پیشینه و مصادیق جرائم رایانه‌ای در قوانین انگلستان.....	۲۸
گفتار سوم) پیشینه و مصادیق جرائم رایانه‌ای در قوانین فرانسه.....	۳۴
مبحث سوم: تعاریف و مفاهیم مرتبط با عنوان تحقیق.....	۳۷
گفتار اول) تعریف و مفهوم جرائم رایانه‌ای.....	۳۷
گفتار دوم) تعریف و مفهوم دسترسی غیرمجاز رایانه‌ای.....	۳۹
گفتار سوم) شنود غیرمجاز.....	۴۰
گفتار چهارم) جاسوسی رایانه‌ای.....	۴۲

فصل دوم: جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌ها در قوانین ایران

مبحث اول) دسترسی غیرمجاز به داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای.....	۴۸
گفتار اول) رکن قانونی.....	۴۸
گفتار دوم) رکن مادی.....	۴۸
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۵۱

۶ □ جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای

- ۵۲..... گفتار چهارم) مجازات
- ۵۳..... مبحث دوم) شنود غیرمجاز رایانه‌ای
- ۵۴..... گفتار اول) رکن قانونی
- ۵۴..... گفتار دوم) رکن مادی
- ۵۵..... گفتار سوم) رکن معنوی
- ۵۶..... گفتار چهارم) مجازات
- ۵۷..... مبحث سوم) دسترسی غیرمجاز به داده‌های سری رایانه‌ای
- ۵۷..... گفتار اول) رکن قانونی
- ۵۷..... گفتار دوم) رکن مادی
- ۵۹..... گفتار سوم) رکن معنوی
- ۶۰..... گفتار چهارم) مجازات
- ۶۱..... مبحث چهارم) ارائه‌ی غیرمجاز داده‌های سری به افراد فاقد صلاحیت
- ۶۱..... گفتار اول) رکن قانونی
- ۶۱..... گفتار دوم) رکن مادی
- ۶۳..... گفتار سوم) رکن معنوی
- ۶۳..... گفتار چهارم) مجازات
- ۶۵..... مبحث پنجم) ارائه یا افشای غیرمجاز داده‌های سری به بیگانگان یا عوامل آن‌ها
- ۶۵..... گفتار اول) رکن قانونی
- ۶۵..... گفتار دوم) رکن مادی
- ۶۶..... گفتار سوم) رکن معنوی
- ۶۶..... گفتار چهارم) مجازات
- ۶۷..... مبحث ششم) نقض تدابیر امنیتی برای دسترسی غیرمجاز به داده‌های سری
- ۶۸..... گفتار اول) رکن قانونی
- ۶۸..... گفتار دوم) رکن مادی
- ۶۹..... گفتار سوم) رکن معنوی
- ۷۰..... گفتار چهارم) مجازات
- ۷۱..... مبحث هفتم) سهل‌انگاری در حفاظت از داده‌ها و سامانه‌های سری

فهرست مطالب □ ۷

گفتار اول) رکن قانونی.....	۷۱
گفتار دوم) رکن مادی.....	۷۱
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۷۴
گفتار چهارم) مجازات.....	۷۴

فصل سوم: جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای در قوانین انگلستان

مبحث اول) دسترسی غیرمجاز رایانه‌ای ساده.....	۷۸
گفتار اول) رکن قانونی.....	۷۸
گفتار دوم) رکن مادی.....	۷۹
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۸۰
گفتار چهارم) مجازات.....	۸۰
مبحث دوم) دسترسی غیرمجاز رایانه‌ای به قصد تسهیل یا ارتکاب جرائم دیگر.....	۸۱
گفتار اول) رکن قانونی.....	۸۱
گفتار دوم) رکن مادی.....	۸۱
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۸۳
گفتار چهارم) مجازات.....	۸۴
مبحث سوم) شنود غیرمجاز رایانه‌ای.....	۸۵
گفتار اول) رکن قانونی.....	۸۵
گفتار دوم) رکن مادی.....	۸۵
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۹۱
گفتار چهارم) مجازات.....	۹۱
مبحث چهارم) افشای عمدی داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده توسط اعضای سرویس‌های امنیتی و اطلاعاتی.....	۹۳
گفتار اول) رکن قانونی.....	۹۳
گفتار دوم) رکن مادی.....	۹۴
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۹۵
گفتار چهارم) مجازات.....	۹۶

۸ □ جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای

- مبحث پنجم) افشای زیان‌بار داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده توسط مستخدمان
- یا پیمانکاران دولتی ۹۶
- گفتار اول) رکن قانونی ۹۶
- گفتار دوم) رکن مادی ۹۷
- گفتار سوم) رکن معنوی ۹۸
- گفتار چهارم) مجازات ۹۹
- مبحث ششم) افشای زیان‌بار داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده مربوط به دفاع
- ملی ۱۰۰
- گفتار اول) رکن قانونی ۱۰۰
- گفتار دوم) رکن مادی ۱۰۰
- گفتار سوم) رکن معنوی ۱۰۱
- گفتار چهارم) مجازات ۱۰۲
- مبحث هفتم) افشای زیان‌بار داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده مرتبط با روابط
- بین‌الملل انگلستان ۱۰۲
- گفتار اول) رکن قانونی ۱۰۲
- گفتار دوم) رکن مادی ۱۰۳
- گفتار سوم) رکن معنوی ۱۰۴
- گفتار چهارم) مجازات ۱۰۵
- مبحث هشتم) افشای زیان‌بار داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده مرتبط با جرم و
- اختیارات تحقیقاتی ویژه ۱۰۵
- گفتار اول) رکن قانونی ۱۰۵
- گفتار دوم) رکن مادی ۱۰۶
- گفتار سوم) رکن معنوی ۱۰۸
- گفتار چهارم) مجازات ۱۰۸
- مبحث نهم) افشای غیرمجاز داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده حاصل از افشای
- غیرمجاز یا امانت‌سپاری شده ۱۰۹
- گفتار اول) رکن قانونی ۱۰۹

فهرست مطالب □ ۹

گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۰۹
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۱۲
گفتار چهارم) مجازات	۱۱۲
مبحث دهم) افشای غیرمجاز داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده امانت‌سپاری شده به دولت‌های دیگر یا سازمان‌های بین‌المللی.....	۱۱۲
گفتار اول) رکن قانونی	۱۱۲
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۱۳
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۱۴
گفتار چهارم) مجازات	۱۱۵
مبحث یازدهم) تخلف مستخدمین یا پیمانکاران دولتی از مقررات حفاظت از داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده.....	۱۱۵
گفتار اول) رکن قانونی	۱۱۵
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۱۶
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۱۷
گفتار چهارم) مجازات	۱۱۷
مبحث دوازدهم) تخلف در حفاظت از داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای حاصل از افشای غیرمجاز یا امانت‌سپاری شده.....	۱۱۸
گفتار اول) رکن قانونی	۱۱۸
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۱۸
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۱۹
گفتار چهارم) مجازات	۱۱۹
مبحث سیزدهم) تخلف در اعاده‌ی داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای تحویل‌شده به دولت‌های خارجی یا سازمان‌های بین‌المللی.....	۱۲۰
گفتار اول) رکن قانونی	۱۲۰
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۲۰
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۲۱
گفتار چهارم) مجازات	۱۲۱

۱۰ جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای

مبحث چهاردهم) افشای داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای قابل استفاده برای دسترسی به اسناد و اطلاعات طبقه‌بندی شده.....	۱۲۲
گفتار اول) رکن قانونی.....	۱۲۲
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۲۲
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۱۲۳
گفتار چهارم) مجازات.....	۱۲۳

فصل چهارم: جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای در قوانین فرانسه

مبحث اول) دسترسی غیرمجاز رایانه‌ای.....	۱۲۶
گفتار اول) رکن قانونی.....	۱۲۶
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۲۷
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۱۲۸
گفتار چهارم) مجازات.....	۱۲۹
مبحث دوم) شنود غیرمجاز رایانه‌ای.....	۱۳۲
گفتار اول) رکن قانونی.....	۱۳۲
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۳۲
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۱۳۵
گفتار چهارم) مجازات.....	۱۳۵
مبحث سوم) ارائه اطلاعات و داده‌های طبقه‌بندی شده رایانه‌ای به بیگانگان.....	۱۳۷
گفتار اول) رکن قانونی.....	۱۳۷
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۳۷
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۱۴۰
گفتار چهارم) مجازات.....	۱۴۰
مبحث چهارم) گردآوری داده‌ها و فایل‌های طبقه‌بندی شده برای ارائه به بیگانگان.....	۱۴۲
گفتار اول) رکن قانونی.....	۱۴۲
گفتار دوم) رکن مادی.....	۱۴۲
گفتار سوم) رکن معنوی.....	۱۴۳

فهرست مطالب □ ۱۱

گفتار چهارم) مجازات	۱۴۴
مبحث پنجم) فعالیت برای تحصیل یا ارائه‌ی داده‌ها و فایل‌های طبقه‌بندی‌شده به	
بیگانگان	۱۴۵
گفتار اول) رکن قانونی	۱۴۵
گفتار دوم) رکن مادی	۱۴۵
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۴۶
گفتار چهارم) مجازات	۱۴۷
مبحث ششم) مباشرت یا معاونت در افشای داده‌ها یا فایل‌های مرتبط با اسرار دفاعی	
توسط دارندگان آن‌ها	۱۴۸
گفتار اول) رکن قانونی	۱۴۸
گفتار دوم) رکن مادی	۱۴۸
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۵۰
گفتار چهارم) مجازات	۱۵۰
مبحث هفتم) تحصیل یا تخریب یا افشای داده‌ها یا فایل‌های مرتبط با اسرار دفاعی	
توسط سایر افراد	۱۵۱
گفتار اول) رکن قانونی	۱۵۱
گفتار دوم) رکن مادی	۱۵۲
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۵۳
گفتار چهارم) مجازات	۱۵۳
مبحث هشتم) سهل‌انگاری در نگهداری داده‌ها یا فایل‌های رایانه‌ای طبقه‌بندی‌شده	۱۵۴
گفتار اول) رکن قانونی	۱۵۴
گفتار دوم) رکن مادی	۱۵۴
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۵۵
گفتار چهارم) مجازات	۱۵۶

۱۲ جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای

فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات

مبحث اول) مقایسه عناوین مجرمانه جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌ها در	
کشورهای مورد مطالعه.....	۱۵۸
گفتار اول) عناوین فرعی جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌ها در قوانین	
ایران.....	۱۵۸
گفتار دوم) عناوین فرعی جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌ها در قوانین	
انگلستان.....	۱۵۸
گفتار سوم) عناوین فرعی جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌ها در قوانین	
فرانسه.....	۱۶۰
گفتار چهارم) مقایسه عناوین فرعی جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های	
رایانه‌ای در قوانین کشورهای مورد مطالعه.....	۱۶۰
مبحث دوم) مقایسه ارکان متشکله و مجازات دسترسی غیرمجاز رایانه‌ای در قوانین	
کشورهای مورد مطالعه.....	۱۶۳
گفتار اول) مقایسه رکن قانونی.....	۱۶۳
گفتار دوم) مقایسه رکن مادی.....	۱۶۴
گفتار سوم) مقایسه رکن معنوی.....	۱۶۵
گفتار چهارم) مقایسه مجازات.....	۱۶۶
مبحث سوم) مقایسه ارکان متشکله و مجازات شنود غیرمجاز رایانه‌ای در قوانین	
کشورهای مورد مطالعه.....	۱۶۹
گفتار اول) مقایسه رکن قانونی.....	۱۶۹
گفتار دوم) مقایسه رکن مادی.....	۱۶۹
گفتار سوم) مقایسه رکن معنوی.....	۱۷۲
گفتار چهارم) مقایسه مجازات.....	۱۷۳
مبحث چهارم) مقایسه ارکان متشکله و مجازات جاسوسی رایانه‌ای در قوانین کشورهای	
مورد مطالعه.....	۱۷۴
گفتار اول) مقایسه عناوین فرعی مجرمانه.....	۱۷۴
گفتار دوم) مقایسه رکن قانونی.....	۱۷۵

فهرست مطالب □ ۱۳

گفتار سوم) مقایسه رکن مادی.....	۱۷۶
گفتار چهارم) مقایسه رکن معنوی	۱۷۸
گفتار پنجم) مقایسه مجازات	۱۷۸
مبحث پنجم) مقایسه ارکان متشکله و مجازات سهل انگاری در حفاظت از داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای در قوانین کشورهای مورد مطالعه	۱۷۹
گفتار اول) مقایسه رکن قانونی	۱۷۹
گفتار دوم) مقایسه رکن مادی.....	۱۷۹
گفتار سوم) رکن معنوی	۱۸۱
گفتار چهارم) مقایسه مجازات	۱۸۱
مبحث ششم) پیشنهادات و محدودیت‌های تحقیق.....	۱۸۲
گفتار اول) پیشنهادات پژوهشی	۱۸۲
گفتار دوم) پیشنهادات تقنینی	۱۸۳
گفتار سوم) محدودیت‌های تحقیق	۱۸۵
فهرست منابع و مآخذ.....	
الف) منابع فارسی	۱۸۷
کتاب‌ها	۱۸۷
مقالات و پایان‌نامه‌ها.....	۱۸۸
قوانین داخلی و معاهدات بین‌المللی	۱۸۹
ب) منابع لاتین	۱۸۹
پ) تارنماها	۱۹۱

فهرست جداول

- جدول شماره (۱-۱): عناوین و ارکان جرائم رایانه‌ای در ایران ۲۶
- جدول شماره (۲-۱): عناوین و ارکان جرائم رایانه‌ای در انگلستان ۳۰
- جدول شماره (۳-۱): عناوین و ارکان جرائم رایانه‌ای در فرانسه ۳۵
- جدول شماره (۱-۵): مقایسه عناوین فرعی جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای ۱۶۱
- جدول شماره (۲-۵): رکن قانونی جرم دسترسی غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۶۳
- جدول شماره (۳-۵): رکن مادی جرم دسترسی غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۶۵
- جدول شماره (۴-۵): رکن معنوی جرم دسترسی غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۶۶
- جدول شماره (۵-۵): مجازات جرم دسترسی غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۶۷
- جدول شماره (۶-۵): رکن قانونی جرم شنود غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۶۹
- جدول شماره (۷-۵): رکن مادی جرم شنود غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۱
- جدول شماره (۸-۵): رکن معنوی جرم شنود غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۲
- جدول شماره (۹-۵): مجازات جرم شنود غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۳
- جدول شماره (۱۰-۵): رکن قانونی جاسوسی رایانه‌ای در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۶
- جدول شماره (۱۱-۵): رکن مادی جاسوسی رایانه‌ای در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۷
- جدول شماره (۱۲-۵): رکن معنوی جرم شنود غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۸
- جدول شماره (۱۳-۵): رکن قانونی سهل‌انگاری در حفاظت از داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای در کشورهای مورد مطالعه ۱۷۹
- جدول شماره (۱۴-۵): رکن مادی جاسوسی رایانه‌ای در کشورهای مورد مطالعه ۱۸۰
- جدول شماره (۱۵-۵): مجازات جرم شنود غیرمجاز در کشورهای مورد مطالعه ۱۸۱